

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA TÜRKİYE NASIL YÖNETİLİYOR?

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA TÜRKİYE NASIL YÖNETİLİYOR?

1. 1978 yılında *Washington Uzlaşması (Mutabakatı)* ile dünyada küresel yönetime adım atıldı.
2. Bu yönetim biçimi *neo-liberal yönetim*di.
3. Neo-liberal yönetimi kurgulayan ve uygulayan kurumsal yapı ***Dünya Bankası*** idi.
4. ***Türkiye, Dünya Bankası tarafından yönetilmeyi kabul eden ilk ülke oldu!***
5. O günden bu güne sağ, sol-sağ koalisyon ve darbe hükümetleri dahil, tüm hükümetler neo-liberal sisteme geçişi gerçekleştirmek üzere Dünya Bankası raporları ve borç (ikraz) anlaşmaları doğrultusunda Dünya Bankası tarafından yönetildi.
6. *Özal, Evren, Ecevit, Bahçeli, Yılmaz* ve diğerleri bu süreci ilerletti.
7. Süreçte Dünya Bankası Türkiye ile ilgili pek çok alanda, çok sayıda rapor yazdı.
8. ***Dünya Bankası'nın 2002 Raporu, AKP'nin ve Erdoğan'ın Hükümet programını ve ACIL EYLEM PLANI'nı oluşturdu.***
9. Tüm Beş Yıllık Kalkınma Planları ve Bakanlıkların Stratejik Planları bu raporlar doğrultusunda yazıldı.
10. Bakanlıklardaki ve taşradaki kurumlar ve son olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi -hükümet sistemi bu doğrultuda ***CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİ*** olarak değiştirildi ki dünyada örneği olmayan kendine özgü (*sui generis*) bir rejimdir..
11. Tüm bu süreçte çok sayıda Yasa Hükmünde Kararname, torba yasalar ile ilgili mevzuat yaptırıldı.
12. İkraz (borç) anlaşmalarıyla döviz olarak uzun erimli (vadeli) krediler dayatıldı ve hükümetler bu kredileri (=borçları!) aldı.
13. Krediler önceleri *Yapısal Uyum Kredileri (SAL-Structural Adjustment Loans)* olarak verildi, sonra Üye Ülke Destek Stratejisi kapsamında. Şimdi Üye Ülke Ortaklık Stratejisi kapsamında veriliyor.
14. Nereye nasıl yatırım yapılacağına, hangi firmanın bu yatırımı yapacağına genellikle bizler değil, onlar karar veriyor.
15. Yalnızca yatırım yapılmıyor, kamu-özel yatırımlarına ya da özel sektörün devletle yaptığı yatırımlara ortak olunuyor (PPP), bunların işletmesine ve kârına da ortak olunuyor. Yatırımlar yapılmadan önce yine kredilerle Çevresel Etki Değerlendirmesini (ÇED – EIA) bile yaptırıyorlar.
16. Burada artık IMF değil, Dünya Bankası Grubunun IFC ve MIGA kurumları karar verici oluyor. Parayı IFC veriyor.
17. IFC'nin yatırım kredileri 4 farklı tipte veriliyor ve çok görünürde olmuyor.
18. Neo-liberal dönüşümde salt ekonomik ve siyasal değil pek çok toplumsal olay da kurgulanıyor.
19. Bu süreci bizim yararımıza (lehimize) çevirmek için kendi öz sermayemizle üretmek ve çok güçlü olmak zorundayız. Bilimden ve gerçek ulusallıktan (millilikten) uzaklaşmadan.
20. ***SONUÇ OLARAK***; Kısaca özetlemeye çalıştığım içinde bulunduğumuz durumu yönetebilecek bir yapıya ve CB adayınaa ivedilikle (acilen) gereksinimimiz var.

Prof. Dr. NAZAN SAVAŞ
Halk Sağlığı Uzmanı